

SVENS BIBELOVERSIGT - PAULUS' FØRSTE BREV TIL THESSALONIKERNE

Bogens hvem, hvad, hvor:

1 Thessalonikerbrev blev skrevet under Paulus anden missionsrejse, og er hans andet brev efter Galaterbrevet. Brevet fokuserer på livet i lyset af Jesu Kristi genkomst og understreger det kristne i håb i forhold til døden. Desuden er det et brev, der udtrykker, hvordan modne, kristne ledere drager omsorg for en ung menighed med mange nyomvendte.

Forfatter:

Få betvivler Paulus' forfatterskab. Før han kunne opbygge menigheden ordentligt, var han blevet tvunget til at rejse fra Makedonien. Han var derfor meget spændt på at finde ud af, om den havde overlevet den stærke jødiskinspirerede modstand. Da han selv var forhindret i at rejse, sendte han Timotheus til dem (2:18; 3:1-5), og brevet blev skrevet, efter at han var kommet tilbage fra dette besøg.

Tidspunkt:

År 51 e.Kr. Paulus' anden missionsrejse begyndte efter Apos-telmødet i Jerusalem i år 50. Indledningsvis havde han, Silvanus (Silas), Lukas og Timotheus søgt at komme til Sortehavet (Nordgalatien), men igennem et syn kaldte Gud dem til Europa (ApG 16:1-10).

Paulus forfulgte sin strategi om at missionere langs de vigtige handelsveje, og det førte til arbejde i Filippi, Thessalonika og Berøa (2.2; ApG kap.16:11-17:13).

Thessalonika var Make-doniens hoved-stad og en vigtig havneby og knudepunkt på landevejen vest/øst fra Rom til Byzant og syd/nord fra Middelhavet til Donau. Alt tyder på, at Paulus var i Thessalonika noget længere end de tre sabbatter, hvor han forkyndte i jødernes synagoge (ApG 17:2; 1 Thess 2:9; 2 Thess 3:8; Fil 4:16), men følte sig ikke færdig med sit arbejde, da han blev tvunget til at rejse.

Da han også blev drevet ud af Berøa, tog han til Athen. Fra Athen sendte han Timotheus og Silas tilbage til Makedonien for at se til menighederne, og de stødte til ham senere i Korint, hvorfra han skrev 1 Thess Senere skrev han 2 Thess, og fem år efter ved vi, at han besøgte menigheden (ApG 20:1-6).

Motiv:

Brevet er et opfølgingsbrev for nyomvendte. Timotheus kunne trøste Paulus med, at Thessalonikermenigheden havde overlevet dets trængsel, men den havde både store udfordringer og uopklarede spørgsmål, som krævede Paulus' apostolske vejledning. Paulus' lettelse var stor (3:8), og han skyndte sig at skrive til dem for at hjælpe dem (3:10-12).

Han forsikrede dem om hans kærlighed (2:7b; 2:19) og afviste alle onde anklager om, at han var ligeglad med dem (2:18-3:3).

Ligeledes appellerede han til deres egen erindring om, hvordan han og hans medarbejdere havde tjent dem uden at lægge dem til byrde (2:9-12).

Han ærede deres udholdenhed under de prøvelser, de havde gennemgået (2:14-15; 4:1-13), men opmuntrede dem til helt at aflægge deres hedenske livsstil og gøre yderligere fremskridt i både hellig livsførelse og broderkærlighed (4:3-12).

Til sidst rettede han op på de misforståelser, de havde haft om forholdene omkring Jesu genkomst (4:13; 5:1).

Bogens opbygning:

1:1-10	Indledning
1:1	Åbningshilsen
1:2-3	Taksigelse
1:4-10	Hyldest til thessalonikernes ægte tro
2:1-3:13	Paulus' ægte kærlighed til thessalonikerne.
2:1-13	Erindring om missionærernes opførelse blandt dem
2:14-16	Anerkendelse af thessalonikernes hengivenhed
2:17-3:10	Forklaring på Paulus' fortsatte fravær
3:11-13	Bøn for thessalonikerne
4:1-5:11	Opmuntring vedrørende liv og lære
4:1-8	Opmuntring til yderligere fremgang i hellig livsførelse
4:9-12	Opmuntring til yderligere fremgang i broderkærlighed
4:13-18	Opmuntring vedrørende de kristne og døden

- 5:1-11 Opmuntring til årvågenhed i forhold til Jesu genkomst
- 5:12-22 Fire korte formaninger om almen kristen menighedsliv
- 5:23-28 Afsluttende bøn og hilsen**
- 5:23-24 Bøn om Guds fortsatte virke og opretholdelse af dem
- 5:25-26 Formaninger til at bede, hilse og til at oplæse brevet

Bogens indhold:

Opfostring af unge kristne, der lever under pres.

Paulus havde set væsentlig frugt under hans korte ophold i Thessalonika. Foruden nogle jøder var der mange gudfrygtige hedninger, blandt dem kvinder fra ledende familier i byen, der var kommet til tro (ApG.17:4).

Men Paulus, Silas og Timoteus nåede ikke at færdiggøre deres arbejde, før de blev tvunget ud af byen pga. modstand fra bl.a. jøder, som afviste den kristne lære.

De efterlod en menighed, der var under pres fra både de jødiske lærere og bystyrets ledere, som ikke ville tåle uroligheder.

Det var også en menighed med begrænset forståelse for kristent liv og lære, og som var omringet af de daglige fristelser, der var i en hedensk havneby. Det er disse problemstillinger, brevet behandler.

I. En ægte kristen omvendelse til Gud ved Helligånden.

Efter sin fredshilsen fortsætter Paulus med en takkebøn for thessalonikernes sande omvendelse til Gud. På trods af store trængsler, fortsatte de som efterfølgere af Jesus og var derved blevet et forbillede for alle nye troende i Makedonien (Filippi, Berrøa) og Akaja (Athen, Korint), samt for alle andre, der hørte om deres tro.

II. Paulus forsvarer sin tjeneste overfor ond bagtalelse.

Paulus var nødt til at forsvare sin og sine medarbejderes tjeneste mod de bagtalelser, hans fjender i Thessalonika fremførte imod dem. Det var nødvendigt, for at de kristne ikke skulle miste tillid til Paulus og det Evangelium, han havde forkyndt. Beskrivelsen blev også en standard, hvorefter menigheden i fremtiden kunne bedømme lærere og evangelister,

der besøgte dem. Paulus takkede også Gud for den trofaste hengivenhed, de havde vist under den forfølgelse, de havde været udsat for, og forklarede hvorfor han, på trods af sin store kærlighed til dem, endnu ikke havde besøgt dem.

III. Fortsat fremgang i kristen helliggørelse.

Efter at have takket Gud for deres hengivenhed og bedt for deres fortsatte vækst satte Paulus fokus på nogle af de områder, som fortsat udfordrede den unge menighed.

Det ene var deres seksuelle livsførelse, og det andet var deres arbejdsliv. Begge var områder hvor Paulus, Silas og Timotheus havde været forbilleder for dem (2:9-10).

Dernæst besvarede Paulus to fejlrapporter, thessalonikerne havde vedrørende Jesu genkomst. Først forsikrede han dem om, at kristne der døde ikke ville gå glip af Jesu genkomst, men tværtimod ville være de første til at opstå.

For det andet opmuntrede han dem med, at de ikke behøvede at frygte at være uforberedte på Jesu genkomst, så længe de fortsatte årvågne og hengivne i deres forhold til Jesus.

Paulus sluttede brevet med at fremføre fire principper, som er vigtige for kristent menighedsliv – respekt for menighedens ledere, hellig kærlighed, hengiven tillid til Gud og firmodig men kritisk anvendelse af Helligåndens gaver.

IV. Afsluttende bøn og formaning.

Paulus afsluttede sit brev med at bede Gud om at virke i disciplene, så de voksede som disciple og blev bevaret i troen. Han anmodede også om deres forbøn og opmuntrede dem til at vise hinanden hellig kærlighed. Han formanede dem til at efterfølge hans apostolske anvisninger, og endeligt overgav han dem til Jesu nåde.

Bogens temaer:

Paulus var optaget af, at denne unge menighed overlevede. Det vigtigste for dette var et levende forhold til Jesus Kristus. Troen på Jesus som en virkelig, levende person blev styrket, når de fokuserede på, at Jesus ville komme igen. Derfor understreger Paulus dette faktum igen og igen.

Paulus var klar over, at mange omrejsende rabbinere, lærere og filosoffer ville opsøge og forsøge at udnytte gavmilde kristne. Derfor var det magtpålggende, at han og hans team af medarbejdere opførte sig uangribeligt og var sande forbilleder på ægte tjenere af Kristus. Det vigtigste var, at de personligt stod til ansvar over for Gud med deres liv og lære.

Først og fremmest skulle de tjene Gud for ikke at komme til at ligge under for at behage mennesker (2:3-6).

Derfor ønskede de, at Gud og de kristne bedømte deres liv, så deres ægthed kunne bevidnes (2:5, 10; 5:21).

De var omhyggelige i deres forkyndelse af Guds Evangelium for ikke at forfalske det (1:5; 2:2).

Ligeså vigtigt var det, at deres liv og holdninger var i fuld overensstemmelse med det budskab, de forkyndte (2:8,10; 4:1).

For at understrege at han på ingen måde ønskede at udnytte de troende, valgte Paulus selv at tjene til livets nødvendigheder, også selvom han som en Guds arbejder havde ret til at blive støttet af Guds folk (2:6-7; ApG 20:33-35; 1 Kor 9:11-18).

Paulus' kærlighed til thessalonikerne var helt igennem ægte, og det blev udtrykt igennem hans fortsatte forbøn (1:2-3; 2:13; 3:10-13; 5:23-24), opdragelse (2:7c, 11; 4:9; 5:27) og interesse for menigheden (2:17; 3:8-9).

At efterligne gode ledere var også en hjælp for de troende selv til at komme til at ligne Kristus (1:6; 2:12).

Til gengæld var det vigtigt, at de som medlemmer ad menigheden respekterede og fulgte deres ledere, så disse på en god måde kunne udføre deres tjeneste (5:12-13).

Guds menighed var hverken et demokrati eller et diktatur, men et teokrati hvor Gud styrer igennem åndsfulde ledere, der følger hans Ord i hans Ånd (4:1,8,10b; 5:14,27).

Oldtidens hedenske verden var præget af stor seksualløsagtighed. Det var indvævet i selve afgudsdyrkelsen, og en af Athens kendteste talere Demosthenes (384-322 f.Kr.) opsummerede den græske

seksualopfattelse således: "Vi har prostituerede for at tilfredsstille vores lyster, elskerinder for vore daglige behov og hustruer til at få børn og holde hjem".

Kun jødedommen stod som et markant alternativ. Kristendommen byggede videre på GTs moralske åbenbaring, men satte eftertryk på monogami og definerede utugt (porneia) som al form for seksuel opførelse uden for ægteskabsforholdet (4:3-4).

Gud godkendte ikke, at man søgte en ny partner, selvom man lovliggjorde bruddet igennem skilsmisse. Det var stadig et brud på næstekærligheden (for 4:6 se 1948-oversættelse, 1992-oversættelsen tolker dette som et nyt emne vedr. forretningsliv).

Paulus forklarede derudover, at kristen seksuel opførelse også skulle tage hensyn til partneren i ægteskabet. Denne skal behandles med respekt og ære og ikke som en ting til selvisk selvtilfredsstillelse (4:4-5), og kristen hellighed fornægtede ikke den seksuelle drift, men styrede den efter Guds kærlige principper (4:7).

Grækere havde en opfattelse af døden som et tåget, kropsløst opholdsted i Hades (dødsriget). Et trist og blegt sted hvor sjælene eksisterede i udødelighed. Fordi GT betragtede døden ud fra livet her på jorden, havde jøderne en opfattelse af dødsriget (Sheol), der lignede dette lidt (sl 6:6; 88:4-7; 115:16-18); dog med den væsentlige forskel, at de troede på opstandelsen ved verdens ende.

Ved opstandelsen ville de retfærdige opstå med nye legemer til et evigt liv hos Gud og de onde til evig dom (Sl 16:10; Dan 12:2,13; Joh 11:24).

Jesu lære og egen opstandelse fra døden forvandlede og definerede endegyldigt Bibelens opfattelse af døden, og det er dén, Paulus giver udtryk for i dette brev (4:13-18; Joh 5:24-25; 11:25-27).

At dø i Kristus benævnes som en søvn, hvor kroppen ikke er aktiv, selvom sjælen stadig er det (4:13-14; Matt 27:52; Joh 11:11).

Søvn henviste måske også til, at den kropsløse tilstand for en begrænset periode var i dvale. NT forkynder klart, at de døde befinder sig i Jesu velsigende nærvær (Luk 23:43; 2 Kor 5:8; Fil 1:21-23; Hebr 12:22-23; Åb 6:9-11; 7:9-17), og at de bliver de første til at opstå (4:15-16).

Selvom det er naturligt at sørge over det tab, døden bringer (Joh.11:36), så er dødens rædsel derfor for den kristne for evigt brudt, og døden kan betragtes som blot et skridt nærmere Guds nye herlige og evige verden (4:13,17-18).

Paulus taler om, at de troende, der endnu ikke var døde ved Jesu genkomst, skal borttrykkes fra jorden for at møde ham i skyerne. Der er opstået forskellige opfattelser blandt kristne af, hvornår dette sker. Nogle mener, at Jesus fører de kristne til Himlen før Antikrists komme og den Store Trængsel udløses (Matt 24:9-27).

En anden opfattelse lig denne siger, at han gør det i midten af trængselsperioden, inden de værste af Guds domme falder på jorden (Dan 7:25; 9:24-27; 12:11-12 og Åb kap.11:2; 12:14).

Begge disse opfattelser forkynder en dobbelt genkomst af Jesus - én der er hemmelig for de troende, og én der er offentlig, når Jesus indtager verden. De tenderer til at betragte jøderne og de kristne som to særskilte enheder i Guds frelsesplan.

Der er nogle, der også taler for en delvis bortrykkelse af årvågne og hengivne kristne, mens resten af de troende må igennem trængselen og vente på Jesu genkomst ved dens afslutning. Sidstnævnte forventes sammen med jøderne at stå i spidsen for en verdensomfattende vækkelse (Åb 7:9,14).

Disse opfattelser er dog alle relativt nye i kirkehistorien (fra det 19.årh.). I kontrast er den traditionelle opfattelse, at bortrykkelsen sker ved afslutningen på trængsels-perioden (Matt 24:15-31; Åb kap.8-18).

Dvs. der kun er én genkomst, hvor de kristne døde opstår, og de levende borttrykkes, og umiddelbart derefter ledsager Jesus til jorden for at indlede Tusindårsriget, eller det evige liv (Åb kap.20-21).

Denne traditionelle opfattelse understreger bortrykkelsens meget offentlige karakter (4:16; Åb 11:15; 14:1-2; 19:1-20:4), og at Jesus gør meget ud af at advare sine disciple om trængselen, der kommer (Mark kap13:5-27; Åb 2:10; 3:10; 13:10).

Bogens sammenhæng med resten af Bibelen:

Baggrunden for Thessalonikerbrevene er beskrevet i ApG 17:1-18:5.

Brevet er et anledningsbrev, hvor Paulus behandler aktuelle problemstillinger og spørgsmål fra nyomvendte kristne fra fortrinsvis hedningebaggrund.

I 2 Thess vil han fortsætte med at behandle især læren vedrørende endetiden og de etiske følger af dette. Han bygger endetidslæren på GT og Jesu lære (Dan kap.7-12; Matt kap. 24; Mark kap. 13; Luk kap.22) og vil senere udbygge det i 1 Kor NTs lære om Jesu genkomst bekræftes af alle NTs forfattere (fx Hebr 9:28; 2 Pet 3:1-13) og afrundes endeligt af Johannes i Åbenbaringsbogen.

Tegnet på Guds frelsende udvælgelse er, at en person tror på Evangeliet og fortsætter i troen (1.4; 3:8; 5:9,23), og troen vækkes ved Helligånden, når Ordet forkyndes med overbevisning (1:5; 2:13).

En frelsende tro fører til glæde og efterfølgelse af Jesus på trods af trængsler. Kristen tro kræver omvendelse fra alle andre gudsopfattelser og en hengivenhed til Bibelens Gud med fokus på hans opstandne søn Jesus Kristus, der alene formår at forlige syndere med en hellig Gud og frelse dem (1:9-10).

Helliggørelse (4:3) har en passiv og en aktiv del. En passiv, hvor Gud ved Helligånden virker i den troende (3:12-13; 4:8-9; 5:23-24,28).

En aktiv, hvor disciplen samarbejder med Ånden for at ligne Jesus mere (2:12; 4:1,10; 5:19).

Der er en livsstil associeret med Evangeliet, og kristne bydes at leve efter dette ved Kristus (1:3; 2:10; 5:5,8,14-15,21-22).

Det er en vedvarende proces at blive mere lig Jesus (3:13), og det omhandler hele personligheden, ånd, sjæl og legeme (5:23).

Midlerne til helliggørelse er Guds Ord (2:13; 4:2,15; 5:20,27), bøn (5:17-18,25) og andre kristnes støtte (2:7,11-12; 3:2-3,10; 5:12-14).

Drivkraften vækkes af kærligheden til Jesus og næsten (4:9; 5:8,15) og visheden om Guds bedømmelse og opgør (2:4; 3:13; 4:1b, 6-7,17; 5:9,10).

Helliggørelse styres af kendskabet til Guds vilje (4:2; 5:1) og af hensynet til ikke at lægge forhindringer for andre (2:5-6; 4:12).

Helliggørelsesprocessen bliver udfordret af prøvelser, Satan og menneskets syndige natur (2:14-16; 3:5; 4.4-7; 5:4-7).

NT understreger, at Jesus kommer igen ca. 300 gange, og 1 Thess bekræfter dette i hvert kapitel (1:10; 2:19; 3:13; 4:16-18; 5:2,9,24).

Jesu genkomst fører til Guds vredesdom over ondskab (1:10c; 2:16; 4:6; 5:9) og til hans herligheds rige (2.12).

Paulus advarer mod at udslukke Ånden (5:19-22), og dette kan ske ved at leve på en måde, der er imod Guds vilje (5:22; Ef 4:30-31).

Men også ved at mennesker i menigheden forsøger at undertrykke Åndens gaver (5:20), enten fordi de ikke forstår at håndtere dem, eller fordi de tidligere har haft dårlige oplevelser med deres praksis. I stedet for at bandlyse anvendelse af gaverne, formaner Paulus til positiv, kritisk bedømmelse og fastholdelse af alt, hvad der er godt (5:21; 1 Kor 12:10b; 14:29).

NT-kriterier for bedømmelse kræver, at alt ærer Gud (Ef 1:12). For at gøre dette skal det være i overensstemmelse med Bibelen (2 Joh v9) og Guds Ånd (1 Joh 4:1-3) samt opbygge menigheden (1 Kor 14:3-5).

Han er Messias, som indvarsler Guds Rige (4:16) og bringer "Herrens dag" (5:2; Joel 1:15).

Helligånden overbeviser om Evangeliet (1:5). Han helliggør de troende (4:8) ved at udvikle hellighed og kærlighed (4:3,7,9).

Helligånden er beskrevet som en aktiv ild, der ikke må udslukkes (5:19, se også Matt 3:11; ApG 2:3-4; Rom 12:11; 2 Tim 1:6). Helligånden udruster menigheden med nådegaver (5:19-21)

Jesus er mere end et menneske:

Jesus var et virkeligt menneske, men beskrives på lige fod og tæt forbundet med Faderen (1:1; 3:11).

Helligånden er mere end Guds kraft:

Det er muligt at modstå ham (5:19). Vers vedr. Fader, Søn, Helligånd: "Gud, Helligånden og Herren" (1:4-7). Guds arbejde er Åndens arbejde (4:8).

Bogens mest kendte afsnit:

1:8-9	Evangeliets virke i en nøddeskal
4:13-18	Hvordan kristne skal forholde sig til døden
5:16-22	Kendetegn på sunde kristne